

Kernenergierecht

Stibbe

28 maart 2024

VMR Actualiteitendag – Tijn Kortmann en Meike Pakkert

1

Kernenergiewet: radioactiviteit en ioniserende straling

- Wet van 21 februari 1963
 - ter bevordering van een goede ontwikkeling op het gebied van de vrijmaking van kernenergie en de aanwending van radioactieve stoffen en ioniserende stralen uitzendende toestellen, zomede ter bescherming tegen de hieraan verbonden gevaren;
- Opbouw Kernenergiewet
 - Hoofdstuk I: begripsbepalingen en werkingssfeer (ook continentaal plat)
 - Hoofdstuk II: de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
 - Hoofdstuk III: splijtstoffen, ertsen, inrichtingen
 - Hoofdstuk IV: radioactieve stoffen en (ioniserende straling uitzendende) toestellen
 - Hoofdstuk V - XI: diverse bijzondere bepalingen, zoals art. 70 Kew

Stibbe

2

Kernenergiewet: vreemde eend in de omgevingsrechtelijke bijt

- Kew blijft apart bestaan naast de Omgevingswet, zie bijvoorbeeld:
 - Art. 17 Kew (voorbereiding van een beschikking op de aanvraag om een vergunning)
 - Art. 16.80 Ow (aanvullende inwerkingtredingsbepaling vanwege Kew)
 - Bijlage V Omgevingsbesluit (mer-(beoordelings)plichtige besluiten)
- Andere uitleg begrip inrichting (III): art. 15, onder b Kew
 - ABRvS 15 januari 1995, ECLI:NL:RVS:1995:AN5089, AB 1996/296 m.nt. Backes
- Afwijkend toetsingskader (III): art. 15b Kew
 - Bescherming van mensen, dieren, planten en goederen, maar ook
 - Staatsveiligheid, beveiliging, financiële zekerheid, internationale verplichtingen
- Afwijkend toetsingscriterium (III en IV): art. 15c lid 3, 31 lid 1, 34 lid 5 Kew
 - Grootst mogelijke bescherming tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden geveerd

Stibbe

3

Beginselen van stralingsbescherming

- Klassieke beginselen (gecodeerd H2 Bbs)
 - Rechtvaardiging (generiek en specifiek)
 - Optimalisatie (ALARA)
 - Dosislimitering (blootstelling, uitgewerkt in H6-9 Bbs)
- Fungeren als weigeringsgronden voor vergunningen (art. 18 Bkse, art. 3.7 Bbs), samen met de deskundigheidseisen van H5 Bbs.
- Nieuw (art. 1.1 sub b Bbs): graduele benadering
 - Afkomstig uit art. 24 van de Richtlijn basisveiligheidsnormen (2013/59/EURATOM)
 - Enigszins vergelijkbaar met de Kelderluik-benadering

Stibbe

4

Verdrag van Aarhus

- Veel aandacht en invloed vanuit ACCC voor kernenergie
- Aanbeveling van het Nalevingscomité bij het Verdrag van Aarhus van 4 oktober 2018, ACCC/C/2014/104 (Netherlands)
- Wet van 22 december 2021 tot wijziging van de Kernenergiewet (verruiming inspraak), *Stb.* 2022, 21:
 - *Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is om voor een wijziging van een vergunning op grond van artikel 15, onder b of c, van de Kernenergiewet betreffende een wijziging van de duur van nucleaire activiteiten, de inspraak te verruimen*

Stibbe

5

Financiële zekerheid

- Art. 15f Kew bepaalt dat de vergunninghouder voor een inrichting waarin kernenergie kan of kon worden vrijgemaakt, financiële zekerheid stelt ten behoeve van de kosten voor de buitengebruikstelling en ontmanteling van de inrichting
- Aanleiding problematiek kosten sanering kerncentrale Dodewaard
 - ABRvS 9 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:649
 - *Kamerstukken II 2022/23, 28165, nr. 392*
- Bij amvb kunnen ook andere Kew-inrichtingen worden aangewezen: sinds 15 juli 2023 is ook de verrijkingfabriek van Urenco Nederland B.V. aangewezen (art. 44e Bkse)
 - *Stb.* 2023, 138

Stibbe

6

Aanpassing takenpakket ANVS

- Eén van de taken van de ANVS: *"het evalueren, voorbereiden van en adviseren over het beleid en wet- en regelgeving op basis van haar specifieke kennis en deskundigheid"* (art. 3 lid 3 sub c Kew)
- Praktijk sinds 2020 dat lenW deze taak uitvoert. Ook in Kew wordt beleidstaak ANVS, adviestaak: *"het op basis van haar specifieke kennis en deskundigheid en in samenhang met haar andere bij of krachtens de wet opgedragen taken adviseren over beleid en wet- en regelgeving"*
- Nieuw lid 4 expliciteert dat de ANVS tot taak heeft om deel te nemen aan de omschrijving van voorschriften over nucleaire veiligheid als bedoeld in art. 5, derde lid, onderdeel a, van Richtlijn 2009/71 (Euratom)

Stibbe

7

Jaarverslag ANVS 2023

Tabel 1: Overzicht van verleende vergunningen, meldingen, registraties en beoordelingen

Vergunningverlening	2023	2022
Nucleaire installaties		
Vergunning verleend voor de wijziging van nucleaire installaties	4	4
Aanwijzingen keuringsinstellingen nucleaire drukapparatuur	3	0
Stralingstoepassingen		
Vergunningen verleend in de medische branche (inclusief veterinair)	270	332
Vergunningen verleend in de industriële branche en overige	131	165
Beoordelingen MER-aanmeldnotitie	7	11
Goedkeuringsbesluiten	3	2
Toestemmingen voor overdracht	71	29
Ontheffingsbesluiten	0	1
Intrekkingen op verzoek ondernemer	41	6
Specifieke vrijgave	12	0
Meldingen en registraties medisch-industriële toepassingen		
Meldingen HASS (High Active Sealed Sources) bronnen	1.189	1.323
Registraties toestellen	802	967
Registraties van deskundigen en stralingsartsen		
(Her)registraties stralingsdeskundigen		
- Registraties	41	44
- Herregistraties	36	30
(Her)registraties stralingsartsen		
- Registraties	4	1
- Herregistraties	1	2
Verleende erkenningen		
Verleende erkenning(en) dosimetrische diensten	1	1
Verleende erkenning(en) opleidingsinstelling	11	9

Vergunningverlening	2023	2022
Vergunningverlening en containercertificatie transport		
Verleende vervoersvergunningen	56	89
Buitenlandse certificaten verpakkingen gevalideerd	12	12
Nederlandse Transport Certificaten verleend	0	1
Overbrengingsvergunning verleend	1	1
Meldingen Transport		
Enmalig (kennisgeving)	30	23
Globaal (jaarkennisgeving)	168	168
Euratom (1493/93 verklaring)	221	120
Euratom (kwartaalrapportage)	38	23
Aankondigen op grond van vervoersvergunning	573	638
Overig		
Instemmingen voor overbrenging	9	7

Stibbe

8

Evaluatieonderzoek Kew

- *Kamerstukken II 2022/23, 32645, nr. 102 en bijlage (Aankondiging evaluatie Kernenergiewet)*
- *Kamerstukken II 2023/24, 25422, nr. 296 (Voortgang evaluatie Kernenergiewet)*

Stibbe

9

Andere actualiteiten kernenergie

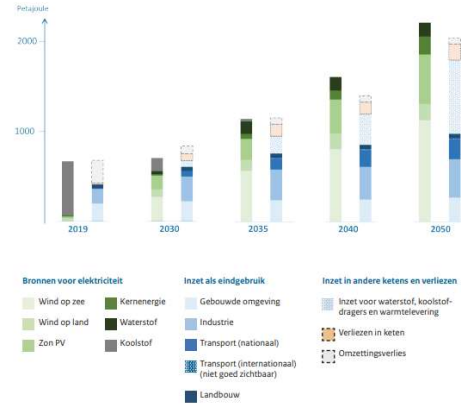
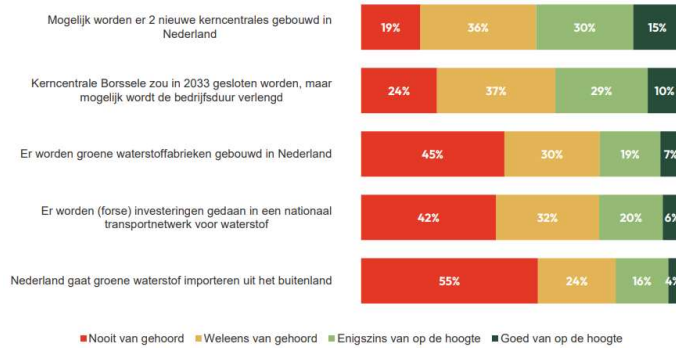
- Projectprocedure voor nieuwbouw twee kerncentrales van start (inspreken kan nog tot 4 april 2024)
- Motie Erkens: verzoekt de regering om in de eerstvolgende Energienota een scenario uit te werken met een groter aandeel kernenergie bestaande uit ten minste vier grote kerncentrales in uiterlijk 2040 (21 maart 2024, 31793-257)
- Bedrijfsduurverlening Borssele: wetswijziging en bijbehorend MER in de maak
 - Art. 15a Kew
- Programma Energiehoofdstructuur schrapt Eemshaven als waarborglocatie voor kernenergie en herbevestigt Maasvlakte I en Borssele

Stibbe

10

Publieksmonitor Klimaat en Energie 2023 en NPE

In hoeverre ben je op de hoogte van de volgende (mogelijke) maatregelen in het klimaatbeleid van de overheid?
(Basis- Groep B, n=1.356)

Stibbe

11

Stibbe

Stibbe.com

12